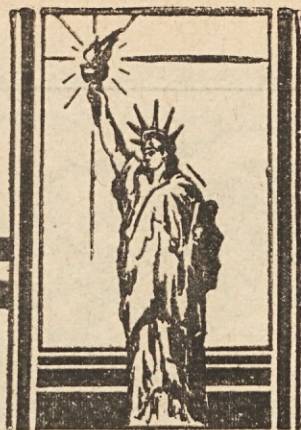




Napadi na učitelje med poukom v javnih šolah

Napadi na učno osebje v javnih šolah so postali ponekod v velenostih že skoraj vsakdanjost.

NEW YORK, N.Y. — V teku osmih dni je bilo objavljenih v javnih šolah mesta New Yorka šest napadov na učno osebje. Nekaj 15 let stari fantin je napadel pred razredom mlado, brhko učiteljico ter ji raztrgal obleko; neki učitelj je bil ranjen na nogi v boju s 16 let stari učenecem; 17 let fantin je udaril in obrcal 50 let starega učitelja, neki 14 let stari učenec je šel proti svojemu učitelju s stolom; 14 let stara učenka je napadla svojega 59 let stari učitelja; 15 let stari fantin je sunil z nožem svojega 23 let starega učitelja.

Vse to se je zgodilo v javnih šolah v dobrem tednu. Šolske oblasti New Yorka, kjer je v javnih šolah, osnovnih in srednjih, skupno okoli milijon učencev in učenek, so dobile lani okoli 60 prijavi napadov na učno osebje med poukom v javnih šolah. Predsednik Zveze učiteljev Charles Cogen trdi, da so napadi na učitelje v New Yorku dejansko vsakdanjost, le da učiteljevo o njih ne poroča predpostavljeno zaradi neugodnega odmeva in sitnosti, ki jih take prijave prinašajo.

Največ napadov se dogodi v šolah, kjer so v večini črnci, ali pa Portorikanci. Učitelji trdijo, da so napadov največ krivi stalno isti šolarji, ki pa jih šolske oblasti puščajo v učilnicah, namesto da bi jih strogo kaznovali in izločili iz rednih učilnic. Gre največ za problematične otroke, fante in dekleta, ki jim manjka potrebne domače vzgoje, ki jih vzgaja bolj čista kot je.

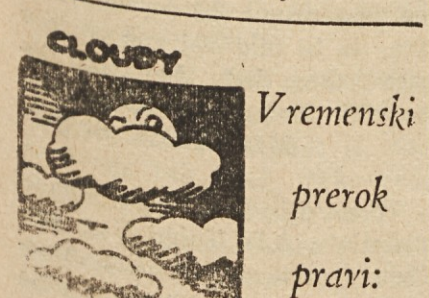
V šolah New Yorka se je dogajalo toliko raznih napadov, kraj, ropov in celo posilstev, da so morale v nekatere teh šol oblasti poslati leta 1958 stalne policijske straže. V omenjenem letu je bilo iz javnih šol New Yorka izključenih zaradi takih nastopov skupno 1.669 učencev.

Učiteljevo je prepričano, da je prišlo do zadnjih napadov na učiteljsko osebje v New Yorku v precejšnji meri tudi zaradi šolskega bojkota, ki so ga skušali izvajati črni zagovorniki popolne šolske integracije s prevažanjem šolarjev iz okoliš v okoliš. Bojkot je že tako šibko disciplino še bolj omajal.

De Gaulle pripravlja razgovore s Karacijem

PARIZ, Fr. — Vesti iz vladnih krogov trdijo, da bo bivši predsednik vlade Edgar Faure skoraj potoval v Pakistan, da pridobi tamkajšnjo vladno za De Gaullova načrta o nevtralizaciji jugovzhodne Azije.

De Gaulle se je v slučaju sprejema njegovega predloga pripravljen sestati s predsednikom Pakistana Ayub Khanom in posredovati v New Delhiju v sporu zaradi Kašmirja.



Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma vedro, kasneje pooblačitev. Najvišja temperatura 57.

Integracija privatnih bolnišnic je neizbežna

WASHINGTON, D.C. — Jug brani odločno in vztrajno vsako postojanko segregacije, dokler in kjer le more. Sedaj se je začel boj okoli integracije privatnih bolnišnic, ki prejemajo podporo zvezne vlade. Vrhovno sodišče je odločilo pretekli teden, da je segregacija teh bolnišnic nezakonita in jo je treba odpraviti.

Doslej je veljalo v privatnih bolnišnicah načelo, da je "v posebnih slučajih" dovoljeno skrbeti za bolnike "ločeno, toda pod enakimi pogoji". Črnci so se proti takemu postopanju pritožili pri Vrhovnem sodišču, ki je odločilo, da sta dve bolnici v Greensboro, N.C., s takim postopkom kršili zakon, ki ureja zvezne podpore bolnicam. Ločene naprave za črne in bele so v bolnišnicah nezakonite, četudi so popolnoma enake.

Bolnišnice se zavedajo, da se bodo morale ravnati po novi določitvi Vrhovnega zveznega sodišča, če bodo hotele dobiti podpore iz zveznih sredstev. Večina se bo pokorila, kot trdijo, ker brez zveznih podpor enostavno ne more shajati.

Egiptovski Naser ustvarja svojo "demokracijo"

KAIRO, Egipt. — Nad šest milijonov egiptovskih volivcev, torej okoli 50%, je šlo večeraj na volišča, da izberejo 175 poslancev. Druge številke niso zanimive, kajti vsi kandidati so že naprej obljubili zvestobo svojemu voditelju. Naser bo torej dobil parlament z eno stranko in iz nje nabral novo vladno, ki bo ravno tako odvisna od njega, kot je sedanja.

Kandidatje so se obnašali tako kot Titovi v Jugoslaviji, hvaležili so Naserju, kritizirali pa počasen tramvajski promet, pomanjkanje kurjave, slabo javno razsvetljavo itd. Nihče med njimi seveda ni upal reči, da je za vse to odgovoren ravno Naserjev režim. Parlament se bo sestel 26. marca in se konstituiral.

Mislijo, da bodo v njem igrali glavno vlogo tisti Naserjevi pristaši, ki so z njim že od prvega dne njegove diktature. Teh je pa veliko več, kot je vodilnih mest

Prihodnji teden bo leden lat. Amerike

V Washingtonu se zbirajo poslanci ZDA v glavnih mestih držav Latinske Amerike na posvete z vodniki Johnsonove vlade in državnega tajništva.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Johnson je poklical naše poslanike iz Latinske Amerike na skupen posvet. Začel se bo ta teden in bo imel poklicen značaj. Šele v ponedeljek bo Johnson javno govoril na seji Organizacije ameriških držav o pomenu Zveze za napredek, ki bo ravno ta dan dobila nov upravni odbor, kot je bilo lani dogovorjeno na zborovanju v Braziliji.

Sestanek naših poslankov z vodilnimi uradniki in Johnsonom ima namen, da ustvari osebnostne stike med poklicnimi diplomati in političnimi stebri L. B. Johnsonovega režima. To je nujna potreba, kajti Johnson ni ravno navdušen nad dosedanjim delom zveze za napredek in bo zahteval spremembe v dosedanjem režimu te akcije. Teikom dveh let nam je Zveza napravila skoraj \$2 milijona izdatkov za podpiranje, toda uspehi niso taki, kot smo jih pričakovali. L. B. Johnson hoče sedaj slišati od naših poslankov samih, kako je treba pomagati posameznim državam v Latinski Ameriki, na drugi strani jih pa tudi hoče neposredno z živo besedo informirati, kaj naj bo njegova politika v teh republikah.

Radi te konference smo prišli v zadržgo v Venezueli. Tam bo v četrtek prevzel posle novi predsednik Leon. Venezuelška vlada je pričakovala, da se bo to slavnosti udeležil vsaj federalni tajnik Rusk. Sedaj ne bo tam ne njega ne nobenega vodilnega našega politika. To nam v venezuelski prestolici zamerijo, dasi ravno skušajo razumeti, da do tega ni prišlo namenoma.

in ministrskih položajev, zato bo Naser prišel v zadržgo, ako bo hotel vsem ustreči. Pri vsem tem ne bo manjkalo organiziranega navdušenja tudi med tistimi, ki bodo nezadovoljni.

debatu po poti, ki jo predlaga večina. Ta debata bo verjetno trajala teden dni ali še dalj. Russellova skupina bo pri glasanju propadla, naker se bo začela debata o zakonskem načrtu samem.

Russell in njegovih 18 somišljenikov računata, da bo kmalu prišlo do sej, ki bodo trajale noč in dan in se prelevile v eno samo sejo, ki bo trajala tedne, morda tudi mesece. Da bodo ti junaki — večina med njimi je v 60-80 letih — zdržali napor, so sklenili, da bo vsak med njimi govoril vsake tri dni najmanj po 4 ure naenkrat. Mislijo torej na rotacijo v toku 72 ur. Med govorjenjem bodo pazili, kdaj njihovi nasprotniki ne bodo imeli pri roki 51 glasov; takrat bodo zahtevali konec seje, kajti, za sklepčnost senatnih sej je treba, da je "prisotno" najmanj 51 senatorjev. Tako bo obstrukcija prišla hitro v polen razmah. Kaj bodo južnjaki govorili tekom obstrukcije, je postranska stvar. Lahko govorijo o gnadah, prašnih cestah, slabem vremenu ali čemurkoli že. Sedanja južnjaška taktika ni nova stvar. Russell jo je že

V Rusiji so praznovali "ženski dan" deloma po ameriškem vzorcu

MOSKVA, ZSSR. — Preteklo nedeljo je praznovala Rusija ženski dan, ki je veljal za matere, neveste in tudi za zakonske žene. Trgovine so se za ta dan kar dobro založile, kajti Rusom ni prirojeno, da bi bili samo "uhi oboževalci" ženskega spola. Iz južnega Kavkaza so kmetje pripeljali za letali 2.000 milj daleč vse polno cvetja, ki ga je prevoz precej razmrcaril, kar pa ni vplivalo na cene: tulipani po dolarju! To je celo za nas kar lepa cena.

Praznovala je ta dan vsa Rusija. Dan je namreč nadomestek za razne rojstne dneve, godove, Valentine, zakonske jubileje itd. Letos je praznik spremljala majla smola. Padel je ravno na nedeljo; delavci in uslužbenci so zgubili običajno plačano polovico prostega dneva.

Režim se je naravno tudi vmešal v praznovanje. Vsak časopis je v svojem uvodniku hvalil tovarišice in slavil njihov pomen za Rusijo. Da se jim prikupi, je režim tudi podčrtal, da je sedaj na Ruskem 75% vseh zdravnikov ženskega spola, da je med ekonomisti nad 50% žensk in da malo manjka, da ne bi delavke imele večno v delavskem razredu. V Ruskem federalnem parlamentu, ki šteje nad 1.700 "poslancev", je pa kar 390 žensk, torej več kot v vseh parlamentih svobodnega sveta skupaj.

Ženskega dneva so se spomnili tudi vsa gledališča, koncerti, radio in televizija in kar je glavno: vse plesne dvorane. Kje druge naj pa moški svet vidi nove ženske obleke, čevlje in še vse drugo, kar je sodobni svet obesil na ženske postave.

Nova Holandija

Avstralijo so prvi odkrili Holanci, ki so v onem času gospodarili sedanji Indoneziji. Imenovali so jo Novo Holandijo. Podrobno so jo začeli preiskavati šele Angličani in ti so ji dali tudi njeno današnje ime. Del britanskega imperija je postala Avstralija šele leta 1770.

Henry Cabot Lodge je zmagal v N. Hampshiru

Pri primarnih volitvah v državi New Hampshire je pri republikancih zmagal z veliko večino Henry Cabot Lodge, ameriški poslanik v Južnem Vietnamu, katerega ime ni bilo niti na volivnici. Sen. Goldwater je bil drugi, guv. Rockefeller tretji, R. Nixon, ki tudi ni bil na volivnici, pa četrti.

CONCORD, N.H. — Spretna volivna kampanja za Henryja Cabota Lodgea pri republikanskih primarnih volitvah v New Hampshire se je obnesla celo bolj, kot so napovedovali. Lodge, ki ni bil niti na volivnici in se volivne kampanje ni na noben način udeleževal, saj je bil ves čas v Južnem Vietnamu, kjer je ameriški poslanik pri tamkajšnji vladi, je dobil po zadnjih podatkih 29.800 glasov, sen. Goldwater 19.670, guv. Rockefeller 18.300 in R. Nixon 14.700. Sen. M. C. Smith je dobila 2.260, H. Stassen pa komaj nekaj preko tisoč. Sen. Goldwater in guv. Rockefeller sta prevozila New Hampshire vse križem, da bi srečala čim več volivcev in pridobila njihovo podporo. Osebo sta se udeleževala volivne borbe tudi sen. H. C. Smith in H. Stassen.

Volivna pisarna sen. Goldwaterja je izjavila, da izid volitev v New Hampshire ne bo imel bistvenega vpliva na nadaljnjo senatorjevo kampanjo. Sen. Goldwater sam je priznal razočaranje, pa izjavil, da bo na pravil še en poskus pri primarnih volitvah v Kaliforniji. Veliko zmago Lodgea označujejo za "krajevno", češ, da je Henry Cabot Lodge, kot tudi njegov rod v Novi Angliji dobro znan, spoštovan in priljubljen. Svojo priljubljenost pri volitvah bo moral pokazati s podobnim uspehom tudi v drugih predeih dežele, predno ga bodo morali republikanci jemati resno kot vodilnega kandidata.

Rockefeller je pričakoval bolj izid in je precej razočaran, vendar tudi on ne misli opustiti nadaljnje borbe za predsedniško imenovanje. R. Nixon je sicer dosegel četrto mesto, podobno kot Lodge z vpisovanjem njegovega imena na volivnico od strani volivcev, toda volitve so pokazale, da njegova priljubljenost pri volitvah ni tolikšna, kot so nekateri vodniki republikanske stranke mislili.

Pri demokratih ni bilo formalno nobenih kandidatov, ven-

dar je vpisovanje imena predsednika Johnsona kot predsedniškega kandidata in Roberta Kennedyja kot podpredsedniškega kandidata stranke doseglo precejšen obseg. Večje število glasov za Johnsona je pokazalo, da more ta pri volitvah računati s trdno podporo demokratskih volivcev tudi v tem delu dežele, kjer kot južnjak ni posebno priljubljen.

Zanzibar zasedel zemljo

ZANZIBAR, — Revolucionarna vlada, predsednika Abdela Karumeja je zasedla vsa obdelana zemljo na obeh otokih države, da "prepreči" zlorabljanje kapitalistov. Prav tako so nacionalizirali tudi vse hotele, klube in zabavišča, ki so bila doslej odprta le belcem.

Večji del vse zemlje na otoku je bila last Arabcev, do zadnje revolucije vladajoče plasti na otoku, in nekaterih belcev. Glavni pridelek velikih plantaž so žbice ali klinčki. — Zanzibar je glavni in največji njihov pridelovalec na vsem svetu in zato za nje glavno tržišče.

Iz Clevelanda in okolice

Sodišče naj pospeši odločitev—

Zupan Parme, kjer stoji srbska pravoslavna cerkev sv. Save, je pozval zastopnike obeh skupin srbske cerkvene občine na posvet in jih skušal pridobiti za to, da ne uporabljata cerkve za božjo službo, dokler ne odloči sodišče, komu pravno pripada. Policijsko varstvo preteklo soboto in nedeljo je stalo Parmo preko tisoč dolarjev in mesto ne mara zaradi razkola v srbski cerkvi imeti novih stroškov.

Pozdravi iz Floride—

Frank Gorenc pošilja svojim prijateljem in znancem pozdrave iz New Smyrna Beach v Floridi. Pravi, da je zdrav in zadovoljen na toplem soncu med cvetočimi oranžami.

Koledarji se na razpolago—

Grdinov pogreb. zavod na E. 62 St. in Lake Shore Blvd. ima na razpolago še nekaj lepih verskih koledarjev za l. 1964. Kdor ga želi, naj se oglasi tam.

Južni Vietnam potrebuje več lahkega orožja

SAJGON, J. Viet. — General Khanh je ameriškemu obrambnemu tajniku McNamari razložil, da potrebujejo polvejaške "vaške straže" novo orožje, ker so ga v teku zadnjih mesecev večinoma izgubile. Komunisti so v času po odstranitvi Diema z oblasti zaplenili vaskim strazam preko 8.000 kosov lahkega orožja.

Ce hoče sedaj vlada generala Khanha obnoviti utrjena naselela kot središča in oporišča poddeželskega prebivalstva, kjer naj bi bilo to varno pred rdečim izsiljevanjem, potrebuje novo količino lahkega orožja, da bo z njim opremila vaške stražarje. Vaške straže naj bi bile sposobne svojo postojanko braniti le toliko časa, da bi ji mogla priti na pomoč redna vojska, s katero naj bi imele vse vaške straže redno radijsko zvezo.

Najnovejše vesti

CLEVELAND, O. — Deževje in sneg zadnjih treh dni sta povzročila nagel dvig voda v vsem Ohiju, delu Kentuckyja, Indiani, Pennsylvaniji in W. Virginiji. Vedovje je naraslo v predelu od Pittsburghu pa do Louisville, Ky., in Evansville, Ind., od Liverpola, O., do Mariette, O., kot ne pominjajo vsaj dve desetletji. Ljudje bežijo iz poplavljenih in od poplave ogroženih predelov. Najhujše je prizadeto ob reki Ohio področje okoli Cincinnatija in E. Liverpola ter Steubenville.

WIESBADEN, Nem. — Ameriško izvidniško letalo RB66B je zasllo nad ozemlje Vzhod. Nemčije, kjer so ga ruski lovci sestrelili. Trije člani posadke so se rešili s padali. Državno tajništvo je protestiralo pri sovjetski vladi, pa se istočasno tudi opravičilo zaradi preleta ameriškega letala nad ozemlje Vzhodne Nemčije. Rusi so na podoben način sestrelili ameriško letalo letalo že 28. januarja letos. Tedaj sta bila mrtva tudi oba letalca.

LONDON, Vel. Brit. — Kraljica Elizabeta je večeraj rodila četrtega otroka, dečka, ki je dobil ime princ James. Novorojeni je tretji na vrsti za angleški prestol, pred njim sta princ Charles, ki je star že 15 let, in princ Andrej, za njim pa princesa Ana.

DALLAS, Tex. — Zdravnik, ki ga je predložila na pričevanje obramba, je zatrjeval, da je zdravniška preiskava dognala, da Jack Ruby v času, ko je streljal na L. H. Oswald, ni bil čisto pri pravi pameti. Obtožba bo v tem pogledu kličala k pričevanju druge strokovnjake, ki so mnenja, da je bil Ruby čisto pri sebi, ko je pripravil in izvršil umor L. H. Oswalda.

NIKOZIA, Ciper. — Podpredsednik Ciperke republike dr. F. Kučuk, vodnik Turkov na otoku, se je večeraj obrnil na Vel. Britanijo, Grčijo in na Združene narode, naj preprečijo popolno uničenje Turkov na Cipru. Večeraj je prišlo na več krajih do novih spopadov med Turki in Grki. Grki so prisilili k predaji Turke v vasi Millia v jugozahodnem delu otoka.



6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 50 Wed., March 11, 1964

Elektrifikacija v Sloveniji

Nikjer se ne vidi tako nazorno polom komunističnega načrta elektrifikacije kot ravno v Sloveniji. To se sliši neverjetno, pa je tako. Kratek pregled poteka elektrifikacije Slovenije bo to najbolje pojasnil.

Z elektrifikacijo Slovenije je začel še pod Avstrijo takratni deželni odbornik Evgen Lampe. Njegovo delo je bila elektrarna Završnica in elektrifikacija Gorenjske. Po prvi svetovni vojni je elektrifikacija hitro napredovala, posebno na Štajerskem, kjer je elektrarna Fala bila v obratu že l. 1918. Sledila je potem rekonstrukcija trboveljskih elektrarn, ljubljanske in končno velenjske. Vse elektrarne so bile povezane med seboj z dobro vzdrževanimi daljnovidi.

Po količini kilovatnih ur se seveda elektrifikacija ni mogla bahati z velikimi uspehi. Kar je bilo pa ustvarjeno, je nosilo znake solidnega dela. Solidno so bile postavljene elektrarne na vodo in premog, solidno je bilo prenosno omrežje, solidna je bila postrežba potrošnikov, zajamčena je bila rezerva toka, zmanjkalo ga je le ob času vremenskih nezd ali prirodnih katastrof. Kar je bilo ustvarjeno, se je res lahko imenovalo načrtna elektrifikacija.

Ko so po drugi vojni prevzeli komunisti oblast, so vrgli v predvojni elektrifikaciji samo kilovatne ure in nobenega drugega elementa, ki velja za steber elektrifikacije. Neprenehoma so kritizirali nizko zmogljivost elektrarn in obetali na tem polju zlata nebasa. Nebesa so res prišla, toda so bolj podobna vicam kot pravim nebesom.

Ker se je komunistom strašno mudilo, so pobrali razne predvojne idejne načrte za nove elektrarne, ki še danes niso dozorili za podlago za praktično postavljanje solidnih elektrarn. Idejnih načrtov je bilo dosti, saj naši medvojni strokovnjaki na tem polju niso bili ravno bedaki. Idejnim načrtom so predvsem manjkali stvarni proračuni stroškov. Tovarišev to ni nič motilo. Denarja je bilo na kupe in Kidrič ni varčeval z njim. Tako se je zgodilo, da so bili vsi zneski za investicije v elektrarne prekoračeni v velikem obsegu. Za koliko, najbrže ne bo nikoli izračunano. Značilno pa je, da so celo titovski strokovnjaki na svojem zadnjem sestanku v Sarajevu, ki se je vršil v letošnjem januarju, cenili znesek nepotrebnih ali "prezgodnjih" investicij na preko sto milijard (bilijonov) dinarjev, pri čemer so trdili, da je bilo do sedaj investirano v jugoslovansko elektrifikacijo nad 670 milijard dinarjev.

Od gornjih 100 milijard odpade velik odstotek na elektrarne v Sloveniji, saj so prva leta po drugi svetovni vojni najbolj hiteli z elektrifikacijo Slovenije. Ako bi bil dinar stabilen denar, bi bile danes vse te elektrarne na robu gospodarskega propada, ker ne bi mogle obrestovati vloženega kapitala. Iz gospodarskega poloma jih je rešila inflacija.

Drugo veliko napako so titovski načrtniki napravili, ko so cenili možnosti proizvodnje električnega toka in verjetnost potreb po njem. Niso se uprli javnemu mnenju, ki je vključ temu napačno, da Slovenija kar plava v množici, kako proizvajati elektriko. Slovenija nima mnogo prirodnih pogojev za postavljanje elektrarn. Se omejujejo samo na Dravo in Sočo in na premagovnike. Ostale reke ne pridejo v poštev, ker so na njih le redka taka mesta, kjer je postavljanje elektrarn rentabilno. Vse druge načrte spreminjajo investicijski stroški v fantazije. Ako se torej postavimo na stvarno stanje, dobimo kvečjemu kakih 15-20 mest, kjer se dajo postaviti elektrarne, pa še te povprečno le z srednjo zmogljivostjo. Ako pri tem še vpoštevamo, da zahteva vsaka elektrifikacija okroglo 20% rezerv, potem za Slovenijo res ne dobimo take množine električnega toka, ki bi presežala pojem skromnosti.

Kako je na drugi strani s potrošnjo? Vsaka elektrifikacija mora najprej služiti potrebam navadnih potrošnikov, potem potrebam prometa, trgovine, obrti, gostinstva, javnih služb in šele potem industrije. Ta vrstni red se zdi na prvi pogled smešen, kajti najmanjši potrošniki so na prvem mestu, največji pa na zadnjem. Pa je vendarle tako. Kjer obratujejo velike elektrarne samo za industrijo, tam ni prave elektrifikacije. Tudi v Affiki imamo velikanske elektrarne, ki dobavljajo tok samo industrijam, toda tam ne moremo govoriti o elektrifikaciji.

Komunisti so vrstni red potrošnikov postavili na glavo. Električna naj bo predvsem za industrijo, to je bilo njihovo geslo. Industrija je rasla hitreje kot proizvodnja elektrike. Pomanjkanje toka v začetku radi tega ni bilo, ker so komunisti izrabili tudi običajno 20% rezerv. Vse to jim je šlo v glavo in so nazadnje začeli še zalagati z električnim tokom take tovarne kot so tovarna aluminija v Kidričevem, jeklarna Store in Ravne in tovarnica Ruše, ki potrebujejo ogromne količine toka za svoje obrate.

Takrat se je nazorno pokazalo, da ima Slovenija električnega toka premalo, da je postala pasivna na tem polju in odvisna od ostalih jugoslovanskih elektrarn. To bi ne

bilo nič hudega, ako bi bila povezava s temi elektrarnami s primernimi daljnovidmi. Tega pa ni. Da govorimo s številki.

Celotne potrebe zahodne Hrvaške in Slovenije znašajo 900.000 kilovatov. Oba daljnovidna (Split-Zagreb in Jajce-Zagreb) pa lahko prenašata samo kakih 350.000 kilovatov, primanjkljaj torej znaša okoli 550.000 kilovatov, ki jih pa zmogljivost slovenskih elektrarn in elektrarn v vzhodnem delu Hrvaške ne more dati. Za nepokrite potrebe in rezervo bi ta del Jugoslavije rabil še pol milijona kilovatov. Ti so na razpolago, toda le v Srbiji in Bosni. Z njima severna Jugoslavija ni povezana s primernimi daljnovidmi in tudi v doglednem času ne bo.

Stiska z elektriko bo torej v Sloveniji trajna in ne samo začasna, kot so komunisti trdili še pred letom dni. In to naj bo smotrna elektrifikacija Slovenije!

Komunisti sedaj tolažijo sebe in druge z obetanjem, da bodo "kmalu" postavljene nove elektrarne: dve na Dravi, dalje nove v Trbovljah in Ljubljani. Projektiranih je še par manjših elektrarn, ki so pa samo dokaz, da so prihodni pogoji za nove elektrarne v Sloveniji že prilično izčrpani.

Tudi te nove elektrarne ne bodo stiske omilile. Predvidena je namreč elektrifikacija železnice, ki zanjo v zmogljivosti sedanjih elektrarn ni nobenega mesta. Kar bo toka iz novih elektrarn, bo moral biti namenjen za železnice. Slovensko gospodarstvo bo pa še naprej odvisno od toka z juga.

Priznati moramo, da strokovnjaki v Jugoslaviji tega stanja ne tajijo, nimajo pa seveda poguma, da bi pokazali na pravega krivca.

BESEDA IZ NARODA

Mrav tu in v starem kraju

Chicago, Ill. — Čeprav smo že v marcu, je bilo še s koncem februarja mraza deset stopinj nad ničlo. Sedaj bo sonce dobilo več moči in zemlja se bo kmalu ogrela.

Iz starega kraja pišejo, da so imeli zelo hudo, mrzlo zimo, da je v Ljubljani primanjkovalo drv. So po pet tisoč dinarjev meter, pa še dobiti jih ni moglo vedno. V tistih časih, ko so bili kmetje še sami svoji gospodarji, je bil meter drv 80 dinarjev. Zato je taka draginja, ker kmetje ne smejo sekati v svojih gozdovih brez posebnega dovoljenja.

Ni dolgo tega, odkar sem bral v nekem drugem časopisu, ko neki rojak, ki je bil na obisku v starem kraju, opisuje, kako bogati so kmetje na Štajerskem, kako lepo polje in gozdove imajo in kako lepo rejeno živino je videl v kolhozih. Tega pa pisec članka ne pove, da tudi na Štajerskem ne smejo kmetje sekati v svojih gozdovih, kakor so to lahko delali poprej. Tudi tam morajo imeti dovoljenje za posek. Čudno se mi zdi, da v nekaterih listih tako zagovarjajo tamkajšnji režim. Mi vsi vemo, da je bilo dosti boljše preje, ko so bili kmetje sami svoji gospodarji. Jaz verjamem tisto, kar mi naši pišejo.

Moj sorodnik iz Ljubljane piše, da je kupil malo pečico na premog, da precej dobro greje, a da je premog zelo drag. Ker ima precejšnjo družino, sem mu že jeseni pisala, naj si pravčasno kupi drv in premoga, ker je lani vsega kuriva zmanjkalo. V pismu sem mu poslala 5 dolarjev za kurjavo. Ker nisem prejela nobenega odgovora, sem ponovno pisala in vprašala, če so dobili moje pismo in 5 dolarjev. Odpisali so, da niso prejeli ne pisma ne denarja. Sorodnik je šel vprašat na pošto, če je prišlo zanj v novembru kako pismo iz Amerike. Na pošti so vse pregledali, ker so pisma iz Amerike zabeležena, pa niso mogli nič najti. Rekli so, da je bilo pismo najbrže ukradeno na Hrvaškem.

Stari, zlati časi so menda minili za vedno. Mladina je bila srečna, dokler je bil po šolah verouk, ob nedeljah je šlo vse v cerkev, eni k prvi, drugi k deseti maši. Sedaj mladina ne hodi več toliko v cerkev. Res, žalostna usoda je zadela našo nekdanjo, tako verno domovino.

Pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine.

Agnes Bencan

— Grški zdravnik Hipokrat je že leta 400 pred Kristusom rojstvom poznal več vrst rakastih bolezni.

Ugodna prilika za polovanje

CLEVELAND, O. — Prosvetno društvo American Cosmopolitan Association z veseljem obvešča člane, med katerimi je tudi veliko število ameriških Slovencev in Slovenk in sporoča slovenski javnosti, da je odbor sklenil prirediti skupno potovanje z jet letalom v staro domovino.

Naša skupina bo potovala z jet letalom iz New Yorka do Zagreba in potem v Ljubljano, oziroma vsak v svoj domači kraj ali kamor je namenjen. Odhoda bo 17. junija, povratek 23. julija.

Cena za celo potovanje, tja in nazaj je \$424 za osebo. Dodati je ceno poti od prebivališča potnika do New Yorka. Otroci do 12 let plačajo polovico.

To je izredno ugodna prilika za vse člane in njihove domače, da obiščejo domovino poceni in potujejo prijetno, udobno. Vsi, ki se prijavijo in registrirajo takoj, dobe brezplačno pomoč pri nabavi dokumentov. Je veliko zanimanja za to potovanje. Vsak, ki misli potovati letos domov, naj pohiti s prijavo, da ne bi zamudil te ugodne prilike.

Za pojasnila pišite ali kličite voditelja potovanja g. Branka Strmac, 16131 Glenburn Ave., Cleveland 28, Ohio, telefon 475-1476. Ameriška Kozmopolitanska zveza vabi vse Slovence in Slovenke, da se vpišejo v društvo, ne glede na to ali mislijo potovati ali ne. Članarina je samo en dolar na leto. Društvo ima v svojem programu vrsto kulturnih in prosvetnih prireditvev in zanimivosti za vse.

M. T.

Spominčica na grob dobremu ravnatelju v Trstu

Chicago, Ill. — Iz Trsta mi piše učiteljica Ivanka Cegnar: "Žalostno novico ti sporočam: Sredi januarja je umrl naš dober ravnatelj g. Stubelj; še za božič nam je poslal kartico."

Kdo izmed naših slovenskih učiteljev ali profesorjev v Trstu ne spominja tega plemenitega ravnatelja slovenske šole pri Sv. Jakobu? Vsako jutro je izstopil na vogalu tunela in oprl na palico hitel v šolo. Revmatizem mu je skrajšal nogo in kljub hudim bolečinam ni izostal niti v hudi tržaški burji.

Ko so prihajali prvi slovenski učitelji iz italijanskih begunskih taborišč v Trst, so srečali pri Sv. Jakobu moža, ki se je ponudil, da bo vodil tri šole v Trstu: Sv. Jakob, šola v ulici Sv. Franciska in še eno. Pod

italijansko okupacijo je bil upokojen predčasno, ker je bil zaveden Slovenec. Ko pa se je ustanovilo Tržaško Svobodno ozemlje, je takoj ponudil svoje zmožnosti ustanovitvi slovenskega šolstva na Tržaškem.

Sedež ravnateljstva je bil pri Sv. Jakobu v Trstu. Tja so prišle, zdi se mi, da že jeseni leta 1945, najboljšje ljubljanske učiteljice: Ivanka Cegnarjeva, gospa Polakova s hčerko, iz Postojne je prišla ga. Ferenčakova, pozneje je prišla iz Ljubljane ga. Kregarjeva. Tudi g. Polak je prišel in njemu je poveril ravnatelj Stubelj upraviteljstvo ljudske šole v ulici sv. Franciška.

Hitro je spoznal zmožnosti vsakega izmed njih in takoj po svojem prihodu so začele sestavljati slovenske čitanke za ljudsko šolo, in sicer gospa Polakova ter gđc. Cegnarjeva, Vera Polakova pa je pridno tipkala vso tvarino. Gospod Pero Horn je sestavil abecednik, prof. Verbič pa računico za nižje razrede. In kako je užival dober ravnatelj, ko je gledal, kako se uresničujejo njegove želje in kako delo napreduje.

Meseca oktobra l. 1946 sem prišla v Trst podpisana in ker še ni imel tajnice, me je prosil, naj prevzamem to službo. Ker so prihajali otroci postopoma v šolo, me je naprosil, naj bi jih kar v pisarni pripravljala za šolo in jih je potem poslal gospe Kregarjevi v razred. Poskrbel je, da je dr. S. Baraga poslal na šole dobre slovenske tržaške učitelje, ki so se pred italijansko okupacijo umaknili v Jugoslavijo ali pa so morali v Italijo.

Slovensko radijsko postajo so oskrbovali prof. Peterlin, inž. Kregar in arhitekt inž. Ceku. Ravnatelj je naprosil podpisano, naj bi sestavljala spored, da bi otroci slov. šole pri Sv. Jakobu nastopali z igrkami, deklamacijami in s petjem. Pridno so pomagale naše begunske učiteljice, pri klavirju pa je vedno spremljal učitelj Krizman. Pri vsakem nastopu je bil dober ravnatelj zraven in se veselil uspehov. Napovedovalka šolske oddaje je bila ga. Ceku. Po pouku smo smele ostati begunske učiteljice v pisarni, ker smo imele le prenočišče pri sestrah v via Risorta in tako je imel ravnatelj priliko opazovati pripravo naših učiteljic za šolo. Kot čebelica pridna je bila gospa Ferenčakova, ki je še po pouku pomagala slabotnejšim otrokom. Gospa Polakova je skrbela tudi za zanimivo pripovedovanje dogodkov na šentjakobski šoli v Ljubljani, kjer je bila upravitelja. In kako lepi so bili materinski dnevi! Spominjam se, kako dobro je sestavila Ivanka Cegnarjeva besedilo in napev za svoje fante iz 6. razreda o priliki materinske proslave.

Ko je ravnatelj videl, da je bil del tržaškega učiteljstva pod italijansko okupacijo v italijanskih službah, je stopil v stik s šolsko oblastjo in naprosil kipa. Goršeta, gospo Polakovo in podpisano, da bi predavali v tedenskem tečaju za učiteljstvo Svobod. Tržaškega ozemlja. Kipa Fr. Gorše je predaval o risanju in za vsak razred posebej sestavil načrt za posamezne letne čase. Ga. Polakova je predavala o stvarnem pouku na ljudski šoli, meni pa je poveril pouk spisa, tudi z ozirom na slovnico v ljudski šoli.

Ko je italijanska oblast zahtevala, da vodi tajniške posle domačinka, ne begunka, me je naprosil, naj bi prišla po sklepu šole še v pisarno in bi mu pomagala. Tam smo imele res očetovsko zatočišče. Ko sem odhajala decembra 1949 iz Trsta, se je pridružil učiteljicam, ki so me spremljale na postajo in dejal: "Nikomur nisem povedal, da odhajate, ker bi starši navallili name, zakaj dopuščam to. Opomniti moram, da so bili slovenski starši spočetka nezaupni do nas, a ko



Protest proti razlastitvam

Zastopniki Skupne slovenske liste, začasne povezave demokratičnih Slovencev na Tržaškem, so protestirali pri podprektu dr. Molinari proti načrtom razlastitve slovenske zemlje za industrijsko področje v Zavrslah. Podoben protest so poslali tudi v Rim. Vse kaže, da razlastitve ne bo mogoče preprečiti, upanje pa obstoji, da bo lastnikom povišana odškodnina za razlašeno zemljo, da bodo prizadeti prebivalci sprejeti v posebne tečaje, ki naj jih pripravijo za redno zaposlitev v novih industrijah v Zavrslah, ter da bodo domačini pri zaposlitvi imeli prednost pred prišleki od drugod.

Vlak Trst-Monakovo bodo ukinili

S 1. majem bomo ukinili neposredno železniško zvezo Monakovo-Trst. Italijanska železniška uprava je hotela ta vlak obdržati, pa ni uspela zaradi vztrajnega odpora avstrijskih zastopnikov, ki so izjavljali, da ne morejo jamčiti za ohranitev neposredne zveze Monakovo-Beljak. Ta vlak je pomemben za Furlane, Goričane in prebivalce Trsta, ki so zaposleni v Nemčiji in se z njim vozijo ob koncu tedna domov k svojim družinam.

Gorica ima novega župana

Ko je odstopil zaradi osebnih razlogov goriški župan dr. Portieria, so izvolili na njegovo mesto dr. F. Gallarottija, ki je v občinskem odboru že od leta 1956. Novi župan je bil rojen v Gorici leta 1924, tam naredil nižje in srednje šole, nato pa končal pravo na univerzi v Bologni. Pripada krščanskim demokratom, ki imajo večino v mestnem odboru.

Slovenskega šolskega vrtca v Trstu še ni

Lani je tržaški župan obljubil ustanovitev slovenskega otroškega vrtca v središču Trsta. Slovenski starši so zbrali potrebne podpise in prijavili svoje otroke za ta vrtec, ki pa ga žal od nikoder ni. Vrtec naj bi bil odprt v ulici Donadoni. Šolske oblasti trdijo, da tam ni dovolj prostora, toda Slovenci trdijo, da bi se z nekaj dobre volje prostor dobil poleg tamkajšnje slovenske osnovne šole. Slovenska člana mestnega sveta dr. Simčič in Breščak sta v tej zadevi posredovala pri tržaškem županu, ki je obljubil, da bo skušal stvar rešiti še v tekočem šolskem letu.

Lastnik hotela "Pri jelenu" umrl

V februarju je umrl v bolnišnici starosta goriških gostilničarjev Alojz Vida, gospodar znanega hotela "Pri jelenu". Mož je dočkal 81 let. Naši ljudje so ga poznali, ker so se radi zbirali v njegovi gostilni "Pri zlatem jelenu" nasproti škofijske palače.

so nas spoznali, so se z velikim zaupanjem obračali do nas. Vse to pa je izposloval dober ravnatelj, ki se je veselil z nami vsakega uspeha in bil ne samo vzor družinskega očeta, temveč tudi svetel zglede slova, učitelja, saj se je izpopolnjeval v vsem in gladko govoril več jezikov.

Naj bodo te skromne vrstice zahvala za vse, kar je storil do brega blagi ravnatelj, ki je bil izreden vzgojitelj, najboljši oče svoji družini ter eden izmed najbolj zavednih tržaških Slovencev. Bog naj mu poplača! S spoštovanjem!

L. V.

Slovenskega poštarja hočejo

Prosek je čisto slovensko naselje, vendar sta tam dva poštarja, ki znata le italijansko. Predstavniki Skupne slovenske liste so v imenu slovenskega prebivalstva zahtevali pri pošt-nem ravnateljstvu, da nastavi na pošti v Proseku Slovenca. Dobili so obljubo, da bo v bližnji bodočnosti nastavljen v Proseku tretji poštar, ki bo "znan slovensko".

Trije novi doktorji

Na tržaški univerzi so dobili nedavno naslove doktorjev gđc. Vida Bitežnik, Karl Bajc in gđc. Ana Volpi. Vsi trije uče na slovenskih srednjih šolah. Vida Bitežnik je zagovarjala tezo o jugoslovanski agrarni reformi za doktorat iz gospodarskih ved. Predlog za olajšavo v obmejnem prometu

Goriški trgovci so predložili italijansko-jugoslovanski komisiji v Vidmu, naj olajša in razširi obmejni promet. Prehod s propustnicami preko meje naj bi bil dovoljen vsak dan in ne samo štirikrat na mesec, obmejni pas naj bi bil raztegnjen na obe strani do 50 km od meje namesto dosedanjih 10 km, odpravijo naj se omejitve pri prenosu kmetijskih pridelkov, poviša naj se na 10.000 dinarjev vsota, ki jo ima potnik lahko pri sebi, ko gre preko meje.

Deželne volitve

Demokratični Slovenci na Tržaškem in Goriškem bodo nastopili pri deželnih volitvah 10. maja s Skupno slovensko listo. Nova dežela s široko samoupravo je bila uzakonjena šele pred nekaj meseci. Volitve v maju bodo prve.

Tudi v Sesljanu težave s slovenskim vrtecem

V Sesljanu naj bi bil ustanovljen slovenski šolski vrtec po sklepu u devinsko-nabrežinske občine še lani. Vanj se je prijavilo 14 otrok, toda prefektura je izvedbo sklepa zavrla češ, da ga je treba "ponovno proučiti".

Nova župnija v Stražcah

Gorica se naglo širi v okolico. Tako je nastalo celo novo naselje v Stražcah. Novi naselbini je bilo treba oskrbeti tudi dušno pastirstvo. Tako so ustanovili novo župnijo in začeli zidati novo cerkev sv. Jožefu-Delavcu. Za prvega župnika je bil imenovan č. g. T. Nardin, nekdanji kaplan v goriški stolnici ter ena vodilnih osebnosti v italijanski katoliški akciji. Prihodnja nedeljo, 15. marca, bo goriški nadškof posvetil novo cerkev.

Zmaga slovenskih šol

Po večletnem naporu se je slovenskim šolam v Gorici posrečilo odnesti zmago v obdobji med srednjimi šolami. Vedno znova so prišli v zadnjih letih že skoro do cilja, ko jih je zadela smola. Letos so končno le odnesli zaslužen zmago.

IZ NAŠIH VRST

Euclid, O. — Cenjeno uredništvo! Tukaj pošiljam naročnino za eno leto. Hvala za redno pošiljanje. Nas je več takih, ki ne beremo drugih listov, zato želimo, da bi bilo kaj več novic v slovenskem listu Ameriške Domovine. Z lepim pozdravom!

Mrs. Frances Stegu

West Allis, Wis. — Cenjeno uredništvo A.D. Tukaj Vam pri-lagam naročnino za list Ameriška Domovina nam je zelo všeč in prav vsi preberemo. Zelo mi ugaja podlistek Križarji. S spoštovanjem!

John Bambič

HENRIK SIENKIEWICZ:

KRIZARJI

XXIV

Ko je vitez Arnold drugo jutro zvedel, da je redovna služabnica zbežala, se je pod brki nasmehnil, rekel pa je prav isto, kar Matko: ali jo požro volje ali pa jo pobijejo Litovci. In res je bilo to verjetno, ker je ondotno ljudstvo litovskega porekla sovražilo nemški viteški red in vse, kar je bilo v zvezi z njim. Kmetje so deloma zbežali k Skirvoju, deloma so se spuntali in tu pa tam pobili Nemce in se s svojimi družinami in svojim imetjem skrili v nedostopnih gozdnih globinah. Vendar so drugi dan iskali služabnico, a brez uspeha in ne posebno vestno zaradi tega, ker Matko in Zbiško, ki sta imela druge skrbi, nista izdala dovolj strogih povelj. Mudilo se jima je na Mazovje in sta hotela takoj ob sončnem vzhodu kreniti na pot, a nista mogla zaradi tega, ker je Danuška proti jutru globoko zaspala in je Zbiško ni pustil buditi. Slišal je, kako je ponoči "evlila", in si je mislil, da ni spala, zato si je iz tega spanja obetal mnogo dobrega. Dvakrat se je prikradel do kočice in dvakrat je pri svetlobi, ki je vpadala skozi špranje med brni, videl njene zaprte oči, odprta usta in rdečico na licih, tako, kakršno imajo otroci, kadar trdno zaspe. Takrat se je v njem tajalo srce od ganjenja in ji je govoril: "Bog ti daj počitek in zdravja, moja najljubša cvetka!" A potem je še govoril: "Končana je tvoja nadloga, končano tvoje jokanje, a usmiljeni gospod Jezus bo dal, da bo tvoja sreča tako velika, kot so rečne vode, ki se ne dajo preplavati." Ker pa je imel preprosto in dobro dušo, se je dvignil k Bogu in

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

BELLWOOD — 5 Rooms, 3 Bedrm. Brick Ranch. Carpeted 12x22 Liv. Rm., 80' shaded lot, 2 car gar. Near schls., Transp. \$18,800. By Owner. 114 S. 49th St. LI 4-3822. (50)

OAK LAWN — 6 Lge. Rms. Brk. S. dr., 1½ baths, pvd. st. W/W cptg., Gd. loc. and trans., full bsmt. Vic. 95th Cicero. \$19,500. By owner. GA 4-0453. (52)

HIGHLAND PARK — BY OWNER 3 Bedroom Brick-stone Ranch. Attached 1½ Garage. Full bsmt., fin. Rec. Rm. Bar. Many Extras. \$26,000. 513 Sumac Rd. — ID 3-0356. (52)

OAK LAWN — By Owner — 85th and Austin. Beaut. 3 Bedrm. Brick Ranch. 8 yrs. old, new 20x22' Gar. w/side drive. 50x175' Indscpd. lot. Ex. lge. Liv. rm and Birch cab. Kit. Gas ht., Storms. Close to schls., shops, \$17,200. GA 5-0261. (50)

BUSINESS OPPORTUNITY

SNACK SHOP

Confectionery — By Owner — Seats 100. Next to theatre. West suburbs. Established, 40 yrs. FI 4-2808. (50)

STORES FOR RENT

NEAR BUSY INTERSECTION

3000 BLOCK LINCOLN AVENUE. Single store, unheated. Reasonable. Call LO 1-5080. (50)

se sam izpraševal, s čim naj mu izkaže svojo hvaležnost, s čim naj mu izkaže svojo hvaležnost, s čim naj mu poplača, kaj naj žrtvuje kaki cerkvi od svojega premoženja, od žita, od čred, od voska ali pa od drugih stvari, ki so drage božji vsemogočnosti. Saj bi bil takoj obljubil in natančno vse naštel, kaj misli darovati, toda rajši je počakal, ker ni vedel, pri kakšnem zdravju se prebudi Danuška, ali se prebudi pri zavesti; ni imel še zagotovila, ali se bo treba za kaj zahvaljevati.

Dasi je Matko razumel, da bodo popolnoma varni šele v deželah kneza Januša, je bil vendar mnenja, da ne gre motiti Danuše v tem počitku, ki bi utegnil biti zanj rešenje, zato je sicer imel pripravljene služabnike in tovrne konje, a je čakal.

Ko pa je že minilo poldne, a je ona še vedno spala, sta se začela vznemirjati. Zbiško, ki je nenehno gledal skozi špranje in vrata, je stopil na posled že tretjič v kočico in sedel na panj, ki ga je sinoči potegnila služabnica k ležišču in je na njem preoblačila Danušo.

Šel je in se zagled vanjo, ona pa sploh ni odprla oči, toda čez toliko časa, da si lahko zaporedoma izmolil očenaš in zdravamarijo, so ji ustnice nekoliko zadrgetale in je zašepetala, kakor bi videla skozi zaprte veke:

"Zbiško..."

On se je pri priči vrgel pred njo na kolena, jo prijel za shušane roke, jih razburjeno poljuboval in začel govoriti s pretrganim glasom:

"Hvala Bogu! Danuška! Spoznala si me!"

Njegov glas jo je popolnoma prebudil, zato je sedla na ležišču in ponovila že z odprtimi očmi:

"Zbiško..."

In začela je mežikati, a potem se je ogledovala okrog, kakor bi se čudila.

"Ti nisi več v ujetništvu!" je govoril Zbiško. "Iztrgal sem te iz njihovih rok in sedaj potujemo v Spihov!"

Ona pa je potegnila roko iz njegovih rok in rekla:

"To vse zaradi tega, ker ni bilo očetovega dovoljenja. Kje je gospa?"

"Prebudi se, jagodica! Knevinja je daleč, a mi smo te vzeli Nemcem."

Nato pa je rekla, kakor da ni slišala njegovih besed in kakor da se je nečesa spomnila:

"Vzeli so mi tudi lutnjo in jo razbili ob zid! Hej!"

In šele sedaj je opazil, da so ji oči nezavestne in bleščeče, a da ji lica gore. Pri priči mu je šinilo v glavo, da je morda težko bolna in da je njegovo ime izgovorila dvakrat le zato, ker se ji je bledelo v vročici.

Zato mu je srce zadrgetalo od groze in mrzel pot mu je pokrnil čelo.

"Danuška," je rekel, "ali me vidiš in razumeš?"

A ona mu je odgovorila z glasom ponižne prošnje:

"Piti!... Vode!"

"Usmiljeni Jezus!"

In skočil je iz izbe. Pred vrati je zadel ob starega Matka, ki je pravkar šel gledat, kako je. Zaklical mu je edino besedo: "Vode!" in zdirjal k potoku, ki je tekkel v bližini

med goščavo in gozdnim mahovjem.

Čez hip se je vrnil z napolnjeno posodo in jo podal Danuši, ki je začela poželjivo piti. Še poprej je stopil Matko v izbo, pogledal bolnico in se očitno zresnil.

"Ali jo muči vročica?" je rekel.

"Da!" je zastokal Zbiško.

"Ali razume, kaj govoriš?"

"Ne."

Stari je namrščil obrvi, potem je dvignil roko in se začel z dlano tretji po vratu in tilniku.

"Kaj naj storimo?"

"Ne vem."

"Ena sama stvar je še," je začel Matko.

Toda Danuša ga je takoj prekinila.

Ko je nehala piti, je uprla vanj svoje od vročice razširjene zenice in rekla:

"Tudi vam nisem storila krivice. Imejte usmiljenje!"

"Saj imam usmiljenje s teboj, otrok, in hočem samo tvoje dobro," je odgovoril vidno ganjen stari vitez.

A potem se je obrnil k Zbiško.

"Poslušaj! Tu je nikakor ne smemo pustiti. Ko jo veter prepriha in sonce ogreje, ji bo morda bolje. Ne beli si glave, dečko, samo posadi jo v isto nosilnico, v kateri so jo nosili, ali pa si jo vzemi na sedlo in na pot! Razumeš?"

Po teh besedah je šel iz izbe, da bi dal zadnja navodila, toda komaj je pogledal predse, je naglo obstal kakor prihit.

Velika četa pešcev, oboroženih s sulicami in kopji, je od vseh štirih strani kakor zid obkroževala kočico, kupe in poljano.

"Nemci!" je pomislil Matko.

In groza je napolnila njegovo dušo. Kakor bi trenil, je zagrabil za ročaj meča, stisnil zobe in obstal kakor divja zver, ki jo obkolijo psi in se pripravljajo na obupno obrambo.

A medtem se mu je začel od kupa sem bližati orjaški Arnold z nekim drugim vitevom; ko se mu je približal, je rekel:

"Kolo sreče se naglo suče. Bil sem vaš ujetnik, a sedaj ste vi moji."

Po teh besedah je ošabno pogledal starega viteza, kakor bi bil slabše bitje od nje. Ni bil popolnoma zloben, a tudi ne okruten človek, toda imel je napako, lastno vsem križarjem, ki so bili ponižni in še celo ljubeznivi v nesreči,

a niso nikdar znali skriti preziranja do premagancev, a tudi ne brezmejne ošabnosti, kadarkoli so čutili za sabo večjo silo.

"Moji ujetniki ste!" je ponovil ošabno.

A stari vitez se je mračno ozrl okrog. V njegovih prsih ni bilo plašljivo, marveč celo preveč pogumno srce. Ako bi

bil oborožen na bojnem konju, ako bi imel pri sebi Zbiška in ako bi imela oba v rokah meče, sekire ali tista strašna "drevesa", s katerimi je tako spretno znalo ravnat takratno lehiško plemstvo, bi bil morda poskusil prelomiti ta obdajajoči ga zid sulic in kopij.

(Dalje prihodnjič)

Naročite že sedaj za velikonočne praznike

naše odlične domače prekajene ŠUNKE — ŽELODCE in drugo prekajeno meso — krvave in rižev klobase... NASA POSEBNOST LETOS SO PA DOMA NAREJENE IN SUŠENE KRANJSKE SALAME. — Imamo tudi vse vrste grocerijo ter PIVO IN VINO!

Vsa roba je prvovrstna in po potrebi točna in zanesljiva. — Dovažamo na dom in pošiljamo po pošti!

Four Points Food Market

667 EAST 152 STREET

GL 1-6316

CIRIL IN URSULA ŠTEPEC, lastnika

SLOVENIJA nas vabi... 1964

Z NAJHITREJŠO LADJO UNITED STATES iz New Yorka:

Maj 22 Junij 5 Junij 18 Julij 3

Cena na ladji ter železnici iz New York / Ljubljana in nazaj od \$560.30 — za osebo.

SKUPINE NA NAJNOVEJŠIH JET-LETALIH iz New Yorka:

Maj 22 Junij 1—2 Junij 15 Junij 22 Julij 13, 20

New York — Zagreb z JET LETALI

\$424.00 v obe smeri

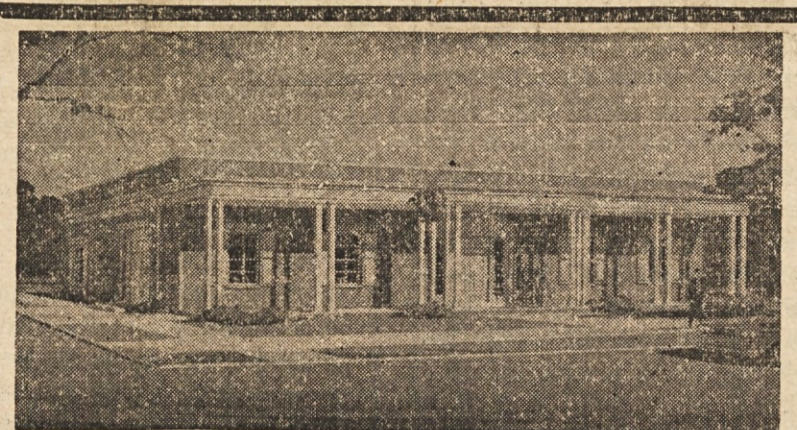
za člane slovenskih organizacij!

Za podrobnejše informacije se obračajte z zaupanjem na slovensko potniško pisarno

EXPRESS TRAVEL SERVICE

687 East 185 Street
Tel. 481-7188 Cleveland 19, Ohio Tel. 481-7188

Lastnik: JOSEPH SUHADOLNIK

GRDINOVA
POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.

KEnmore 1-6300

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road

KEnmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers



KONJA KUJE — Ta obrt gre že skoraj čisto v pozabo in v naši deželi je le še prav malo poklicnih kovačev. Peter McGuire, ki ga vidimo na sliki, je eden od teh. Kuje največ konje newyorške policije.

RUDY KRISTAVNIK COMPANY

Gradbena dela • Mizarstvo — 5908 Bonna Ave.

Spomladi popravljamo in lepšamo zopet domove, stanovanja, poslovne prostore. — Obrnite se na nas. — Vsa dela zavarovana. — Proračuni brezplačni. — Kličite po 5. uri zvečer HE 1-1108, podnevi pa HE 1-0965, Cleveland, O.

SEDEMDESET LET

nudi KSKJ ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam, v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA
KATOLIŠKASLOVENSKA
JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje: \$15,100,000.00
Število certifikatov: 47,500

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji —

AMERIŠKI SLOVENSKI KATOLISKI JEDNOTI

kjer se lahko zavarujete za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K.S.K.J. sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K.S.K.J. izdaja najmodernejši vrste certifikate za odrasle in mladino od \$500.00 do \$15,000.00.

K.S.K.J. nudi zavarovalnino za onemoglost, poškodbo in operacijo do vsote \$400.00 za članstvo mladinskega in odraslega oddelka.

Ako še nisi član ali članica te mogočne bratske katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj — bolje danes kot jutri!

STARŠI, VPISITE SVOJE OTROKE V KSKJ!

Za pojasnila o zavarovalnini vprašajte tajnike ali tajnice krajevnih društev KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD K.S.K.J.

351-353 No. Chicago St.

Joliet, Illinois

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"



POMLADANSKA MODA — Slika kaže dekleti v oblekah iz modrega sergea z velikimi belimi ovratniki kot vzorca letošnje pomladanske mode v glavnem mestu Velike Britanije Londonu.